

FAALİYET RUHSAT MÜRACAATLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ, ŞUBE, ŞUBE ADRESLİ FİRMA

No : 1998/4
Yayın Tarihi : 19/06/1998
Yürürlüğe Girdiği Tarih : 19/06/1998
Not : 2007/2 ve 2005/3 Sayılı Genelgeler ile Yapılan Değişiklikler İşlenmiş Olup, 1998/4 Sayılı Genelge Aşağıdaki Haliyle Geçerlidir.

GENELGE **1998/4**

Bilindiği üzere, 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanunu'nun 1'inci maddesinde serbest bölgelerin hangi amaçlarla kurulacağı hususuna yer verilmiş olup bu amaçlardan en önemlisi ihracat için yatırım ve üretimi artırmaktır.

Bu nedenle, serbest bölgelerde faaliyet göstermek üzere yapılacak müracaatlar öncelikle yukarıdaki hususlar göz önünde bulundurularak aşağıdaki esaslar çerçevesinde değerlendirilecektir.

Değerlendirme Esasları

(1) (Değişik, 2007/2 sayılı Genelge; Değişik, 2005/3 sayılı Genelge) Alım-satımı veya üretimi yapılan nihai tüketim mallarının yıllık olarak çoğunlukla yurt dışına satılması esastır. Alım-satım ve üretim konusunda faaliyette bulunan kullanıcıların, ticaret sicili kaydında veya şirket ana sözleşmesinde yer alan, ancak, Faaliyet Ruhsatı Müracaat Formu'nda belirtilmeyen malların alım-satımını veya üretimini yapmak istemeleri durumunda, bir dilekçe ve yeniden düzenlenmiş Müracaat Formu'nun ilgili bölümü ile, Bölge Müdürlüğüne müracaat etmeleri gerekmektedir. İlâve edilen malların satın alma veya üretim işlemleri, Müracaat Formu'nun Bölge Müdürlüğüne onaylanmasından sonra gerçekleştirilir. Malların GTİP"lerinin 4"lü bazda belirtilmesi yeterlidir. Bölge Müdürlüğü, Müracaat Formu'nun bir suretini Genel Müdürlüğe gönderir.

(2) Serbest bölgelerde faaliyet göstermek isteyen gerçek veya tüzel kişilerin halen Türkiye'de veya yurt dışında faaliyet gösteriyor olmaları tercih sebebi olup, Türkiye'de yerleşik firmaların serbest bölgedeki faaliyetlerini oluşturacakları şubeleri aracılığıyla yapmaları zorunludur. Bu durumda merkez firmanın son üç yıla ait bilançolarının incelenmesi sırasında sermaye yapısı ve karlılık durumu gibi hususlar göz önünde bulundurulacaktır.

(3) Serbest bölgede faaliyet gösterecek şubenin ticari faaliyete başlayabilmesi için mutlaka sermaye tahsis edilecek ve işletme gideri öngörülmelidir. Türkiye'e yerleşik gerçek veya tüzel kişiler tarafından Faaliyet Ruhsatı Müracaat Formu'da Türkiye'ye serbest bölgeye transfer edileceği beyan edilen nakdi sermaye ile işletme giderlerinin kambiyo mevzuatına uygun olarak serbest bölgeye getirilmiş olması gerekmektedir.

(4) Hizmet konularında yapılacak faaliyetlerin Bölge Müdürlüğünden temin edilecek "Giriş İzin Belgesi" ile yerine getirilmesi esastır. Ancak, söz konusu hizmet faaliyetleri için faaliyet ruhsatı alınması halinde, verilecek faaliyet ruhsatının geçerlilik alanı sadece ilgili serbest bölge sınırı ile tahditlidir.

(5) Kullanıcıların Türk uyruklu personel istihdam etmeleri esas olmakla birlikte, konusunda özel bir eğitim veya tecrübeye sahip olan yabancı uyruklu personel de istihdam edilebilecektir.

(6) Mevzuata aykırı işlemleri nedeniyle faaliyet ruhsatı iptal edilen gerçek veya tüzel kişilerin ve bu kişilerin ortak olduğu firmaların yeniden faaliyet ruhsatı talepleri kabul edilmeyecektir.

(7) (Değişik; 2005/3 sayılı Genelge) Merkez adresi serbest bölgede bulunan şirketler, hisse devri yapmaları halinde, devir işlemini Türk Ticaret Kanunu hükümlerine uygun olarak gerçekleştirdikten sonra, şirketin yeni ortaklık yapısını gösteren belgeleri de ibraz etmek suretiyle, Bölge Müdürlüğüne bilgi verirler. Bölge Müdürlüğü, ilgili belgelerin bir suretini Genel Müdürlüğe gönderir.

(8) Hisse devirlerini 30 gün içinde Bölge Müdürlüğüne bildirmeyen firmaların serbest bölge işlem formları, Serbest Bölgeler Uygulama Yönetmeliği'nin 14'üncü maddesinin (a) fıkrası uyarınca, re'sen 3 ay süreyle işleme konulmaz ve bu süre sonunda da firma tarafından gerekli işlemin yapılmaması halinde Faaliyet Ruhsatı, Yönetmeliğin aynı maddesinin (b) fıkrası gereğince iptal edilir.

Kullanıcıların Faaliyet Ruhsatı Müracaat Formu'nda belirtilen tüm hususlara faaliyet süresince uymaları zorunludur. Yatırımcı kullanıcılar iskan ruhsatının düzenlendiği tarihten, kiracı kullanıcılar ise faaliyet ruhsatı tarihinden itibaren 6 ay içerisinde ticari/üretim faaliyetine başlayacaktır. Faaliyetlere, kabul edilebilir ve genel kabul görmüş mücbir sebep halleri haricinde ara verilmeyecektir. Bu nedenlerle, Faaliyet Ruhsatı Müracaat Formu'nun geçkçi bir şekilde doldurulması şarttır.

Serbest Bölge Faaliyetlerinin Yürütülmesi

Serbest bölge faaliyetleri aşağıdaki esaslar dahilinde şubeler veya serbest bölge adresli olarak kurulacak firmalar tarafından yürütülebilecektir.

(1) Merkez adresi Türkiye'de bulunan ve halen Türkiye'deki ticari faaliyetine devam eden müracaatçılar, Türk Ticaret Kanunu hükümleri yanında, serbest bölgedeki faaliyetler için ayrı muhasebe kaydı tutulmasının ve sermaye tahsisinin zorunlu olması nedeniyle, serbest bölgedeki faaliyetlerini oluşturacakları "Serbest Bölge Şubesi" aracılığıyla yapmak zorundadır. Halen faaliyette bulunan kullanıcılardan, şube olarak faaliyet göstermesi gerekenler, şube oluşturulmasına ilişkin şirket yetkili organının aldığı karar ve bu kararın yayımlandığı Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi ile diğer belgelerle birlikte bu Genelge'nin yayımlandığı tarihten itibaren 6 ay içerisinde Müsteşarlığımıza müracaat edeceklerdir.

(2) Türkiye'de yerleşik kişilerce münhasıran serbest bölgede faaliyet göstermek şartıyla serbest bölgeyi adres göstererek şirket de kurulabilir. Bu durumda şirket kuruluşundan önce, ana sözleşme taslağı ile Müsteşarlığımıza başvurulması zorunludur. Ana sözleşmenin uygun görülmesini ve faaliyet ruhsatı verilmesini müteakip, Müsteşarlığımızdan onay alınmadan ana sözleşme değişikliği yapılmayacak, Türkiye'nin başka bir yerinde faaliyette bulunulamayacak ve şube oluşturulamayacak olup, bu hususlar ana sözleşmede açık olarak belirtilecektir. Halen faaliyette bulunan kullanıcılardan ; her ne şekilde olursa olsun serbest bölge adresli olarak kurulanlar ana sözleşmenin yayımlandığı Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'ni bu Genelge'nin yayımlandığı tarihten itibaren 6 ay içerisinde gerekli düzeltmeler yapılmak üzere Müsteşarlığımıza göndereceklerdir.

(3) Serbest bölge faaliyetlerini şubeleri aracılığıyla yürüten Türkiye'de yerleşik firmalar, Türkiye'deki bütün faaliyetlerine son vermek kaydıyla, merkez adreslerini serbest bölgeye taşıyabilirler. Bu konudaki talepler şirket yetkili organının aldığı karar ibraz edilmek suretiyle öncelikle Müsteşarlığımıza yapılacaktır. Serbest bölge faaliyetlerine başlandığı tarihten itibaren gerçekleştirilen yurt dışına satışlar, toplam ticaret hacmi, bölgeye getirilen nakdi sermaye, bölgeden transfer edilen gelirler, vb. konularda ve ana sözleşmelerinde yapılacak incelemeler sonucunda talebin uygun görülmesi halinde 2 nci maddede belirtilen esaslar çerçevesinde ana sözleşme değişikliği yapılabilecektir. Bu durumda ana sözleşmenin Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde yayımını takip eden 3 ay içerisinde ilgili vergi dairesindeki hesaplarının, sicillerinin ve ticari defterlerinin kapatıldığı ve faturaların iptal ettirildiği Müsteşarlığımıza tevsik edilecektir.

Bu Genelge'nin yayımlandığı tarihi kadar şirket merkez adresini herhangi bir şekilde faaliyette buldukları serbest bölgeye taşıyan firmalar yukarıdaki maddede belirtilen tüm bilgi ve belgeleri Genelge tarihinden itibaren 6 ay içerisinde Müsteşarlığımıza göndereceklerdir.

İptal

Yapılacak denetimlerde Faaliyet Ruhsatı Müracaat Formu'nda belirtilen hususlara uyulmadığının, bu Genelge'de istenilen bilgi ve belgelerin gönderilmediğinin ve gerekli müracaatların yapılmadığının tespit edilmesi halinde, Serbest Bölgeler Uygulama Yönetmeliği'nin faaliyet ruhsatının iptalini düzenleyen hükümleri çerçevesinde işlem yapılacaktır.

Yürürlükten Kaldırılan Genelgeler

92/1 ve 95/5 sayılı Genelgeler yürürlükten kaldırılmıştır.

İptal

Bu Genelge yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

SERBEST BÖLGE ADRESLİ ŞİRKET ANA SÖZLEŞMESİ DÜZENLENMESİNE İLİŞKİN HUSUSLAR

(1) Şirket unvanının serbest bölge faaliyetine uygun olarak belirlenerek, "Amaç ve Konu" başlıklı maddenin bu kapsamda düzenlenmesi gerekmektedir.

a. 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanunu'nun 6 ncı maddesinin "Serbest bölgeler gümrük hattı dışında sayılır" ve 8 inci maddesinin "Serbest bölge ile diğer ülkeler ve serbest bölgeler arasında dış ticaret rejimi uygulanmaz" hükümleri uyarınca, kullanıcı firmaların gerçekleştirdiği mal hareketleri ithalat ve ihracat niteliğinde olmayıp, bölgeye getirilen ve bölgeden çıkarılan mal olarak addedilmektedir.

Bu çerçevede, serbest bölgede kurulacak bir firma tarafından hazırlanacak Şirket Ana Sözleşmesinin "Unvan", "Amaç ve Konu" ve diğer ilgili başlıkları altında yer alacak hükümlerde "ithalat" ve "ihracat" sözcükleri yerine "alım-satım" ifadesinin kullanılması gerekmektedir.

b. Amaç ve Konu başlığı altında şirketin iştigal konuları sıralanırken, bir yandan müracaat edilen serbest bölgenin özelliklerinin gözönünde tutulması, diğer yandan 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanunu'nun 32 nci maddesinde sayılan serbest bölgeye sokulması yasak olan malların alım ve satımına yer verilmemesine azami dikkatin gösterilmesi gerekmektedir.

(2) "Şirketin Merkezi" başlıklı maddenin, "Şirketin merkezi'dedir. Adresi Serbest Bölgesi'dir. Adres değişikliğinde yeni adres ticaret siciline tescil ve Türkiye Ticaret Sicil Gazetesi'nde ilan ettirilir ve ayrıca Dış Ticaret Müsteşarlığı'na (Serbest Bölgeler Genel Müdürlüğü) bildirilir. Tescil ve ilan edilmiş adrese yapılan tebligat şirkete yapılmış sayılır. Tescil ve ilan edilmiş adresinden ayrılmış olmasına rağmen, yeni adresini süresi içerisinde tescil ettirmemiş şirket için bu durum fesih sebebi sayılır. Şirket Türkiye'nin başka bir yerinde aynı ticari unvanla (serbest bölge hariç) ticari faaliyette bulunamaz ve şube açamaz. Ancak Dış Ticaret Müsteşarlığı'ndan (Serbest Bölgeler Genel Müdürlüğü) izin almak kaydıyla yurt dışında veya başka bir serbest bölgede şube açabilir." Şeklinde düzenlenmesi gerekmektedir.

(3) Şirketin süresi, en az faaliyet ruhsatı süresi kadar olacak şekilde düzenlenecektir.

Şirket ana sözleşme taslağına "Ana Sözleşme Değişiklikleri : Şirket bu ana sözleşme üzerinde unvan, amaç ve konu, merkez, süre başlıkları altında yapmak istediği her türlü değişiklik için şirket yetkili organlarınca karar alınmasını müteakip, bu kararları ticaret sicilinde tescil ettirmeden önce Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın (Serbest Bölgeler Genel Müdürlüğü) onayını alır." Maddesinin eklenmesi gerekmektedir.